

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:  
 Brașov, piața mare, Târgul  
 Inului Nr. 30.  
 Nu se răspunde de  
 pierderile care pot  
 să se întâmple din  
 cauza războiului.  
 Biroul de circulație:  
 Brașov, piața mare, Târgul  
 Inului Nr. 30.  
 Se cer mai primăvesc în Viena  
 la K. K. Hof- und Staatsdruckerei  
 (Hof- und Staatsdruckerei),  
 în Budapesta: A. T. G. Fischer,  
 în Frankfurt: G. L. G. L.  
 în Hamburg: A. Slesner.  
 Prețurile inserțiilor: o serie  
 pe un an pe o colină 4 cr. și  
 30 cr. timbru pentru o publi-  
 citate. Publicația mai deosebită  
 tariful și înveștat.  
 Declarație pe pagină a III-a o  
 serie 10 cr. v. s. s. sau 30 bani.

# GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU LVII.

„Gazeta” este în fiș-care și  
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:  
 Pe un an 12 fl., pe șase luni  
 6 fl., pe trei luni 3 fl.  
 N-rii de Duminică 2 fl. pe an.  
 Pentru România și străinătate:  
 Pe un an 40 franci, pe șase  
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.  
 N-rii de Duminică 3 franci.  
 Se prenumără la toate oficiile  
 postale din țară și din afară  
 și la dd. colectorii.  
 Abonamentul pentru Brașov  
 la administrațiunea, piața mare,  
 Târgul Inului Nr. 30 etaghtul  
 L.: pe un an 10 fl., pe șase  
 luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.  
 Cu dăruș în casă: Pe un an  
 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni  
 3 fl. Ună asemănări 5 cr. v. s.  
 s. sau 15 bani. Atât abonamen-  
 tele cât și inserțiunile sunt  
 a se plăti înainte.

Nr. 4.

Brașov, Joi, 6 (13) Ianuarie

1894.

**Nou abonament  
 la  
 „GAZETA TRANSILVANIEI”**  
 Cu 1 Ianuarie 1894 st. v.  
 se deschide nou abonament,  
 la care invităm pe toți amicii și  
 prietenii noștri.

**Prețul abonamentului:**

**Pentru Austro-Ungaria:**  
 pe un an . . . . . 12 fl.  
 pe șase luni . . . . . 6 fl.  
 pe trei luni . . . . . 3 fl.

**Pentru România și străinătate:**  
 pe un an . . . . . 40 franci  
 pe șase luni . . . . . 20 ”  
 pe trei luni . . . . . 10 ”

**Abonamente la numerele cu data  
 de Duminică:**

**Pentru Austro-Ungaria:**  
 pe un an . . . . . 2 fl.  
 pe șase luni . . . . . 1 fl.

**Pentru România și străinătate:**  
 pe un an . . . . . 8 franci  
 pe șase luni . . . . . 4 ”

Abonarea se poate face mai ușor  
 prin **mandate postale.**

Administrațiunea  
 „Gazetei Transilvaniei”.

Din cauza sfințelor sărbători de Joi și  
 Vineri diarul nu va apăre până Sâmbătă seara.

**Crisa în partida guvernului.**  
 Brașov, 5 Ianuarie v.  
 Anul 1894 s'a început rău  
 pentru partida ungară dela pu-  
 tere. În sinul ei se ivesc mari in-  
 curcături.  
 Mișcarea în contra proiectelor  
 de lege bisericească și cu deo-  
 sebire în contra căsătoriei civile obli-  
 gatorie a luat deja nisce dimensiuni  
 îngrijitoare pentru guvern, și încă  
 este numai la începutul ei.  
 Din cauza acestor proiecte de

lege au ieșit vre-o 12 deputați din  
 partida guvernamentală și alții sunt  
 pe cale să le urmeze.

Se vorbea de-o secesină în  
 masă a acelor deputați guverna-  
 mentali, cari din principiu nu con-  
 simt cu reformele bisericești-poli-  
 tice, precum și a acelor, cari la  
 alegerea lor în cercurile preponde-  
 rante catolice au trebuit să dea  
 alegătorilor reverse secrete în scris,  
 că voru vota pentru proiectele de  
 lege, pe care le combate clerul  
 catolic ca stricătoare bisericești ca-  
 tolice.

Dér în ce privește pe cești din  
 urmă, pe așa numiții „reversaliști”,  
 nu s'a adeverit, că aru fi avut de  
 gând a părăsi partida guvernamen-  
 tală, în care sunt înrolați și sub a  
 căreia scut au fost aleși. Din con-  
 tră ei se gândeau să rămână în si-  
 nulul partidei și să voteze pentru  
 guvern și reformele lui lăsându la  
 o parte promisiunile secrete ce le-au  
 dat preoților catolici.

Unele foi guvernamentale, ca  
 „Pesti Hirlep” și „Magyar Hirlep”  
 ocupându-se cu cestiunea acesta in-  
 cepută a discuta tema dacă rever-  
 sele date de acei deputați și lega-  
 șe nu de promisiune și ajansera la  
 rezultatul, că ei nu numai nu sunt  
 obligați de a respecta acele rever-  
 suri, dér sunt chiar datorți în inte-  
 resul partidei și al țării să-și calce  
 promisiunea dată în secret, ce ar  
 colida cu profesiunea lor de cre-  
 dință făcută în public înaintea ale-  
 gătorilor.

Două săptămâni trecu de la  
 sulevarea acestei delicate cestiuni în  
 presa guvernamentală și nimeni nici  
 dela guvern, nici din sinul parti-  
 dei nu și ridicase vocea în contra  
 acelei ciudate teorii. În intrunirea  
 de alaltăieri a clubului guverna-  
 mental însă a adus în discuțiune afa-  
 cerea reversalelor contele Stefan  
 Karolyi, cerându categoric ca par-

tida să ia o hotărâre formală. că nu  
 pte admite în nici unu casu căl-  
 cerea cuvântului și a promisiunii din  
 partea amintiților deputați.

Contele Karolyi respinse orice  
 comuniune cu aceia, cari propagă  
 teoria, că în interesul partidei ar  
 fi admisibilu ca unu deputat să nu  
 se țină de promisiunea dată alegē-  
 torilor săi. Cuvântul odată dat,  
 și se elu, trebuie să și-l țină unu  
 omu de caracteru, ca și unu jură-  
 mēt, de aceea acei deputați, cari  
 s'au obligat în secret prin re-  
 versu de a vota în contra proiecte-  
 lor de lege bisericești-politice, ar  
 comite o lașitate și o infamie dacă  
 nu și-ar implini promisiunea.

Elu ceru o decisiune a partidei  
 în privința acesta și constrinse ast-  
 felu pe ministru-președinte Wekerle  
 a declara, că și densus consideră,  
 că cuvântul dat este obligatoru și  
 în viața politică și dacă unulu său  
 mai mult dintre deputați au dat  
 alegătorilor în secret o promisiune,  
 care stă în contradicere cu atitu-  
 dinea lor publică nu există decât  
 unu singuru mijlocu de a repara  
 greșela, adică de a și depune man-  
 datul câștigat în așa chip.

D-l Wekerle mai ceru să se  
 enuncie, că acei membri, cari au de  
 gând a vorbi ori a vota în contra  
 proiectelor de lege amintite, tre-  
 bue să iasă din sinul partidei și  
 să se facă în privința acesta excep-  
 țione numai față cu bărbații, cari  
 în urma poziției lor eclesiastice  
 potu să vorbescă și să voteze în  
 contra acelor proiecte.

Aceste enunțări ale ministru-  
 lui s'au primit ca decisiuni ale parti-  
 dei și așa toți reversaliștii voru fi  
 siliți să se și depună mandatul său  
 să iasă din partida guvernului.

Este deră foarte critică situa-  
 ționea partidei dela putere înaju-  
 nul luptelor înfierbentate biseri-  
 cesci-politice și dacă vomu adauge

la încurcăturile din sinul ei și agi-  
 tațiunea catolicilor, ce ia dimen-  
 siuni totu mai mari, nu vomu pte  
 face decât prognosticul celu mai  
 rău cabinetului Wekerle.

„Epilogul afacerii Pavelu”. Sub acest  
 titlu publică foile ungresc din Buda-  
 pestă următoarea telegramă dată din Ora-  
 dea-mare:

„In cestiunea demonstrațiunilor anti-  
 române din luna lui Augustu a. tr., procu-  
 ratura din Oradea-mare a pornit cercetare  
 riguroasă. În cursul acesteia s'au consta-  
 tată temeinice dovești în contra aprupe  
 a 60 de indiviți. Procuratura în celu mai  
 scurtu timp va fi gata cu actul de acu-  
 sațiune, care este voluminosu și peste mē-  
 sură complicat. În acestu actu procura-  
 tura ridică acuză, mai alesu pentru urmā-  
 toarele: *vătămarea averii străine, insubordina-  
 țione față cu autoritățile și conturbarea liniș-  
 tei.* Cătu de curēndu va fi stabilită și ziua  
 pertractărei.”

**Sașii și politica bisericească.**

Sub titlul acesta „Budapester Tag-  
 blatt” publică o convorbire, ce a avut  
 unu colaboratoru alu său cu episcopulu  
 sașu din Transilvania Dr. Fr. Mül-  
 ler. Colaboratorulu spune, că din vorbele  
 episcopului a primit impresiunea, că de-  
 putății sași, aleși pe basa programului să-  
 sescu dela 17 Iunie 1890, voru refusa  
 de a vota pentru proiectele bisericești  
 politice ale guvernului. Episcopulu Müller,  
 dice elu, observă în aserțiunile lui o posi-  
 ția rezervată și lăsă totă responsabilitatea  
 pe consistoriulu săsescu din Ardeal. Eță  
 cum s'a exprimat episcopulu săsescu:

„La noi nu mergu lucrurile, ca în co-  
 mitate; noi nu avemu fișpani, ci unu con-  
 sistoru, care constă din 12 bărbați mireni  
 și preoți neaternători de nimenea. Aceștia  
 nu suferu, ca să li-se impună părerile al-  
 torea, ci ei judecă liberu, fără de a fi in-  
 fluențat de cineva.

„Consistoriulu acesta se va aduna în  
 luna curentă pentru a se pronunța asupra  
 cestiunilor politice bisericești. În înțele-

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

**La pază.**

Nopțe acopere pădurile desbrăcate de  
 frunze, picături mari de ploie cadu repede  
 din norii grei, pe cari îi mână și îi învēr-  
 tesce vântulu de Nordu. În alele mari,  
 drepte, ce se întind departe, piciorulu calcă  
 ușor peste erba cea mōle, ér pe cărarea  
 strimță, ce șerpuesce prin lemnisul mē-  
 runtū, cursele puse pe sub frunzele uscate  
 așteptă animale sălbatic.

Pe unde este mai desu lemnisul  
 merge unu omu încetu, cu pușca pe umēru,  
 tremurându de frigū în haina sa grea de  
 ploie. Ascultă în drepta și în stanga, pē-  
 trunde cu ochii afundū în pădure și — vi-  
 seză. Picături de ploie răci ca ghiata îi  
 batū în față, vântulu scuturū crengile, prin-  
 tre cari sbōră șuerându frunzele uscate de  
 stējari; buzele îi crēpă de frigū, mânilu îi  
 înțepenescū, dér elu totuși pășesce răbdā-  
 torū cu pași regulați. Gândurile însă îi  
 sbōra cătră poiană la castelul bătrān,  
 ruinatū, în care, după cum povestesc crou-  
 nica, unu rege francesu a petrecutū multe  
 ore lungi de nebunie. Păzitorulu însă nu

cunōsce legenda, și castelul micu, ruinatū,  
 este acum locuința lui. Elu trăesce acolo,  
 în mijlocul pădurei mari, cu soția și cu  
 trei copii ai săi, trei pui mici, tarū, pe cari  
 la plecare i-a lāsatu în locuința închisă  
 bine, caldă, sătui după cină. A trebuit  
 să plece în noptea rece și umedă, pentru  
 ca să-și implinēșă paza lungă în singu-  
 rătate.

Își înfățșea cuibul său pacinicu, as-  
 cunsă și caldū; suridea suflāndu-și în pumnū:  
 se gādea la sērutarea, ce i-a dat' o Paulū  
 înainte de a adormi. Voinicū băiatū, Paulū,  
 latū în spete și tare în picioare. . . . Numai  
 cam leneșu la școlă! Dér asta se va în-  
 drepta, cu șapte ani omul încă nu e bār-  
 batū. Victorū va fi cu timpul mai veselū.  
 Cătu de drăguțu a întinsū mânilu din pa-  
 tul micu, ca să îmbrățșeze pe tata! Sim-  
 țea încă brațele lui după gātū și suflarea  
 lui dulce pe mustețe. . . . mititelul era slā-  
 buțu, ca o fată. . . . era leitū mamă sa și. . . .

Unu sunetū slabū, de abea se aude  
 prin șgomotul viscolului, unu scărțaitū  
 ușor de lemne, ce se rupū și-o rēsufare  
 scurtă, înabușită.

„Erăși un furū de lemne! De bună  
 sēmă încredēndu-se în vreme, a credutū

că nu voiu mai eși la pădure și vrea să-mi  
 ducă o sarcină de lemne de sub nasū. . .  
 La draculū!”

Pășesce în desișū.  
 — „Cine e aici?”

Unu strigātū înabușitū, crengile tros-  
 nescū în urma umbrei, ce fuge.

Elu o urmăresce, și deodată o cu-  
 nōsce la zarea nnei raze de lună, peste  
 care sbōră norii repedū unulu după altulū,  
 aci acoperindu-o, aci descoperindu-o, ca și  
 nisce pleōpe grele, ce se plēcă și se ridică.

— „Stai Ioană! lele Ioană, erăși te prindū  
 la furatū de lemne! Vrēi cu totū prețulū  
 să mergi la judecată?”

Bătrāna stă în locū tremurându și de  
 frică și de frigū.

— „Oh, bunule domn Louis, pentru Dum-  
 neșeu! nu mă face nefericită. E atâtū de  
 frigū, copila mi-e bolnavă, tușesce și n'a-  
 vemū focū! Pentru numele lui Isusu și a  
 maicei Domnului. . . .”

Îi vinū în minte copiii săi și-lu cu-  
 prinde milă mare. Erna e atâtū de cum-  
 plită!

— „Ei, încă odată te mai iertū. Mergī,  
 și altădată nu mi-o mai face asta!”

Ea plēcă tremurându în sdrēțele ei  
 ude. O chiamă îndērētū.

— „Hei, lele Ioană. . . . decă acum s'a în-  
 tēplatū odată, vino și-ți du legătura de  
 lemne acasă. . . . dér asta se fiș cea din urmă,  
 auți? cea din urmă, ori de nu mă supērū. . . .”

Îi ajută, să-și ridice legătura mică de  
 lemne în spate, pentru că-și aduce aminte  
 de mamă-sa, care încă a fostū așa sēracă.  
 Cătu de multū frigū și cătu fōme au sufe-  
 ritū ei amēdoi de multe-ori, după-ce a  
 devenitū vēduv! . . . . Bagă apoi mâna în  
 buzunarū, scoțe unū banū de 10 parale  
 și-lu vēră bătrānei în mână, qicēndū:

— „Ca să ai din ce fierbe copilei unū  
 ceai!”

Și se depărtēză fără de a mai asculta  
 mulțamita cerșitōrei. Gândurile lui ér își  
 iau calea de mai înainte, cătră casa lui;  
 tocmai acum e ora, când celu mai micu,  
 Louis grasū și grosū, își cere porțiunea sa  
 de sēră. Elū qina, noptea nu se satură, dér  
 îi și cade bine! Se va face mai frumosū,  
 decâtū toți, leitū mamă-sa!

În icōna gândurilorū sale vede apoi  
 o față rotundă de femeie, ca o rosă, cu  
 groșōre ridētōre, cu buze roșii și ochi  
 senini — Francina, Francina sa! . . . . Dér



gere cu consistoriul, trebuie să lucre și episcopul Șașilor; Dr. Teutsch în ședința camerei magnaților dela 9 Maiu 1893 nu și-a exprimat numai păreri sale personale, ci vorbirea lui de atunci a fost urmarea consfățuirii cu consistoriul. Acele păreri ale lui erau următoarele: „Calea pe care voește să pășescă acum guvernul, duce la o răsturnare a dezvoltării seculare și nu corespunde indigențelor poporului. Reformele plănute sunt în stare de a schimba vederile, modul de trai și moralul majorității poporului, și prin asta se jignesc multă simțul religios. Aceste sunt momente, cari ar trebui să rețină guvernul de a merge mai departe pe calea începută, deoarece prin asta se periclităză dezvoltarea pacnică și sistematică a statului“.

„După ce consistoriul a dezvoltat păreri aceste, numai cu o jumătate de an mai înainte, cred, cumcă până astăzi încă nu și-le-a schimbat.“

Despre politica comitatensă s'a exprimat Dr. Müller în mod foarte desaprobator, și mai ales a numit nedrept și ilegală procederea comitetelor administrative ale comitatelor și peste tot a organelor guvernului față cu învățătorii confesionali. A aprobat rezoluțiunile comitetelor naționale săsesce din Sibiu, Cismădi și Bistrița, și a spus, că e de firma credință, cumcă ministrul de culte, după ce și el va interveni în această cauză, nu va aproba procederea organelor comitatense, deoarece altcum s'ar pute nasce între Șașii ardeleni niște mișcări, cari ar pute duce la tot felul de complicațiuni.

**Din Camera română.**

**Discuțiune privitoare la cestiunea română.**

*Discursul d-lui A. Stolojanu.*  
(Urmare.)

E astăzi istorisesc dovedit, că Napoleon III, în înțelegere cu Austria, s'a slujit de cestiunea Evreilor, numai ca de un pretext, ca să restorne guvernul lui I. C. Brătianu în 1868. Adevăratul cuvânt este, că cele 2 puteri aliate bănuiau pe liberali, că înclină cu politica lor spre Rusia. Rusia urmărea emanciparea creștinilor din Orient. Noi doream neatârnată noastră; era firesc lucru, să ne dăm pe partea singurei puteri, care nu avea politică conservatoare în peninsula Balcanică. Pentru același cuvânt, tot noi liberalii am încheiat convențiunea de amicie cu Rusia, în timpul celui din urmă rebel. Pentru ce combatem pe Rusia? Ca să apărăm civilizațiunea occidentală? Iubim această civilizațiune, dar nu avem putere pentru o asemenea misiune, și cine nu are putere, nu are nici datoriă. A încercat, în trecut, un princip de geniu al Moldovei, ca să apere civilizațiunea occidentală, care pe atunci se numea creștinătatea. 40 ani a luptat. Ștefanu se bătea, făcându mari sacrificii, pe când regele Ungariei, fără să-i vină în ajutor, încasa subvențiunile trimise de Papa, pentru cei, cari se luptau în favoarea creștinătății. Sleitu de atâtea victorii,

vă aduceți cu toții aminte de testamentul politic, ce marele domn al Moldovei a lăsat moștenitorilor săi. Nu este trebu noastră să apărăm echilibrul puterilor în marea mediterană. Nu avem nici flotă de rebel, nici flotă comercială în acea mare.

Nu am voiți să cedăm de bună-voe Rusiei, Basarabia, după ce din urmă rebel, căci interesele permanente ale Statului nostru, misiunea noastră istorică ne impune această datoriă. Aduc însă aminte, că cu aceeași energie ne-am împotrivit și în contra Austriei în cestiunea Dunării.

Să-mi dați voie, să arăt în câte-va cuvinte, ce importanță avea pentru noi această cestiune a Basarabiei...  
După ce congresul din Paris și-a isprăvit lucrarea privitoare la noi, președintele său, D. Ralewski, ministru de externe al Franței, a trimis o circulară Europei, în care a spus ideea, care a făcut pe Europa să se ocupe de noi. Spunea în acea circulară, că Europa a voiți să ridice un bulevard între Turcia și Rusia; ni se deduse de Europa, Basarabia, ca să nu fi în atingere aceste două țări. Nu puteam noi, tratând direct cu Rusia în privința Basarabiei, să fim trădători către Europa, care ne însărcinase cu o misiune, dându-ne Basarabia, nu puteam să ne împotrivim; era și o cestiune de onoare pentru noi.

Când îns după abdicarea principelui Batenberg, cei mai însemnați omeni politici ai Bulgariei, cu președintele camerei lor în cap, au venit în București să ofere coroana țerei lor Regelui nostru și alipirea ei către România, noi am declinat propunerile lor. Nu voiam să săpăm un abis între noi și Ruși.  
Asupra intereselor noastre permanente am fost și vom fi intransigenți; cu aliați sau fără aliați, le vom apăra. Puteam cădea; dar un popor, care e învins, apărându-și cu vitejă drepturile sale, se ridică iar; stima lumei și chiar a vrăjmașilor lui este părghia morală, care-l va scula din morți, când împrejurările i vor deveni favorabile.

D-lui Al. Lahovari, ministru de externe: Mai bine să nu cădem. Polonia a căzut cu multă stimă.  
D-lui A. Stolojanu: Uiti, d-le ministru, Italia, de care se ținea, că nu mai e decât o presiune geografică (Aplaus).

Aici o locuție să vă citeș un pasagiu din o carte scrisă de Sir Charles Wentworth Dilke, fostu subsecretar de stat al ministerului de externe al Angliterei.  
„Când Austria a făcut uverturile la București și la Berlin, în vederea unei alianțe cu România, guvernul Regelui Carol a răspuns cerându o garanță solidă a neutralității române. Cererea sa nefind primită, mari lucrări de fortificațiuni au fost îndat întreprinse în România. Acest micu stat s'a hotărît să nu pună temelii de acum încolo, decât pe el însuși, și organizarea sa militară astăzi e așa de puternică, încât, pentru o scurtă durată, armata română poate să fie pusă în al șeselea rând printre acele ale tuturor puterilor Europei. De aceea e și cu putință, ca neutralitatea să fie respectată. În adevăr, se arată, că rezultă din calea urmată de Ruși, că decă vor să ocupe Bulgaria fără să atace pe Austria, vor fi datori să opereze pe mare, adică în conivență cu Turcia“.

„Când Austria a făcut uverturile la București și la Berlin, în vederea unei alianțe cu România, guvernul Regelui Carol a răspuns cerându o garanță solidă a neutralității române. Cererea sa nefind primită, mari lucrări de fortificațiuni au fost îndat întreprinse în România. Acest micu stat s'a hotărît să nu pună temelii de acum încolo, decât pe el însuși, și organizarea sa militară astăzi e așa de puternică, încât, pentru o scurtă durată, armata română poate să fie pusă în al șeselea rând printre acele ale tuturor puterilor Europei. De aceea e și cu putință, ca neutralitatea să fie respectată. În adevăr, se arată, că rezultă din calea urmată de Ruși, că decă vor să ocupe Bulgaria fără să atace pe Austria, vor fi datori să opereze pe mare, adică în conivență cu Turcia“.

„Când Austria a făcut uverturile la București și la Berlin, în vederea unei alianțe cu România, guvernul Regelui Carol a răspuns cerându o garanță solidă a neutralității române. Cererea sa nefind primită, mari lucrări de fortificațiuni au fost îndat întreprinse în România. Acest micu stat s'a hotărît să nu pună temelii de acum încolo, decât pe el însuși, și organizarea sa militară astăzi e așa de puternică, încât, pentru o scurtă durată, armata română poate să fie pusă în al șeselea rând printre acele ale tuturor puterilor Europei. De aceea e și cu putință, ca neutralitatea să fie respectată. În adevăr, se arată, că rezultă din calea urmată de Ruși, că decă vor să ocupe Bulgaria fără să atace pe Austria, vor fi datori să opereze pe mare, adică în conivență cu Turcia“.

„Când Austria a făcut uverturile la București și la Berlin, în vederea unei alianțe cu România, guvernul Regelui Carol a răspuns cerându o garanță solidă a neutralității române. Cererea sa nefind primită, mari lucrări de fortificațiuni au fost îndat întreprinse în România. Acest micu stat s'a hotărît să nu pună temelii de acum încolo, decât pe el însuși, și organizarea sa militară astăzi e așa de puternică, încât, pentru o scurtă durată, armata română poate să fie pusă în al șeselea rând printre acele ale tuturor puterilor Europei. De aceea e și cu putință, ca neutralitatea să fie respectată. În adevăr, se arată, că rezultă din calea urmată de Ruși, că decă vor să ocupe Bulgaria fără să atace pe Austria, vor fi datori să opereze pe mare, adică în conivență cu Turcia“.

Der audu meru dicându-se: de ce atunci ai ridicat fortificațiuni numai pe Siret și nu despre Austria. Der fortificațiunea Bucureștilor? Afară de acesta, din spre Austria suntem apărați de munți și avem fortificațiuni viue și în cercul de Români compaciți, cari sunt grămădiți pe fruntariile Austriei despre noi și cari sunt convinși de naționalitatea lor și de interesul, ce au de a fi aci un stat român independent.

Țera e agitată cu cestiunea Românilor din Transilvania. Noi am provocat-o? Nu! Decă ar fi fost, ca noi să ne punem cestiunea Românilor de peste hotare, nu am fi început cu Românii din Ungaria. A treia parte aprăde din populațiunea Serbiei e de neam cu noi, și cu tôte că nu au nici școlă românească, nici biserică națională, nu se vorbește de acești Români.

În Bulgaria asemenea, mare parte din populațiune este românească, și cu tôte că nu li se permite să aibă nici școlă române, și că în bisericile zidite cu cheltualia lor nu se servește în limba enoriașilor, la noi nu se pomenește de nedreptatea, ce se face acestor conaționali, deși după un articol din tractatul dela Berlin am puté să spunem un cuvânt în privința lor. Mai anul trecut s'a întâmplat un conflict între guvernatorul Bucovinei, Pace, și Români. Guvernul austriac, cu înțelepciunea sa tradițională, a ținut semă de reclamațiunile Românilor, și a împăcat lucrurile. Nu se vorbește în regatul român de Românii din Bucovina.

De ce țera e agitată de cestiunea Românilor din Ungaria? Pentru-că Românii de acolo agit România cu plângerile lor în contra nedreptăților, ce suferă la ei acolo dela Unguri. Din viața politică a țerei lor, sunt scoși de Unguri prin legi excepționale.

Or ce Românii cu cultură de dincolo, nu și pot găsi loc în țera lor, din pricina exclusivismului Maghiarilor. Pentru ei nu există dreptate; din această pricină imigrăză cu duumul în regat. Școlile noastre sunt pline cu ei. Ii găsești în mare parte și prin diferitele administrațiuni.

Sunt în barou. Redacțiunile ziarelor sunt pline cu ei. Sunt județe, ca Brăila și Ialomița, în care Românii din Ungaria, agonisind averi mari prin muncă, sunt foarte influenți pe terenul politic.

În fă-care județ sunt în colegiile noastre electorale un grup de Români Transilvăneni, cari formăză majoritatea în favoarea partidului, pentru care se hotărăsc să voteze. Pătrund în adunările noastre legiuitoare Acești omeni nu și-au perdut de urmă, au nemuri, prietini dincolo de Carpați, întretin dîlnic relațiuni cu cei cari au rămas acolo. Or ce suferință, or ce nedreptate a Românilor din Ungaria îi emoționează. Elementul transilvănesc e o putere la noi în țera. Aduceți-vă aminte de emoțiunea, ce a cuprins țera întreagă, când au audit, că Ungurii au împiedecat congresul național român de a se ține. Un fior de frică ne-a apucat. Decă Românii vor pierde răbdarea și decă chiar guvernul de acolo ar provoca o mișcare populară? Nu noi de aci am pus această cestiune. Noi voim să fim stăpâni în regat, ca să urmăim politica esteriură, ce ni-se va impune de interesele noastre, am

dovedit această cu espulsarea câtorva transilvăneni. Brătianu știa foarte bine, că se espune la impopularitate, luând asemenea măsură în contra sentimentului public al țerei. Nu a ezitat însă să și facă datoriă.

De atunci începuse a se face agitațiune în sate, care agitațiune a izbucnit în cele din urmă în răscol dela 1888. Se îndemnau sătenii despre Dunăre să trecă în Bulgaria, unde li-se făgăduia pământ mult și de giaba. Celor dela munte li-se făcea propagandă, ca să trecă în Transilvania unde li se va împărți arme. Un grup de câte-va sute de inși au pornit spre legațiunea austriacă, să-i spargă geamurile; a fost imprăsciat de poliția la intrarea stradei Vămei. În fine, ei, ese și proclamațiunea cător-va entusiști, dintre cari unii amplioiați la drumul de fer, prin care chiamă la arme pe conaționali lor din Transilvania în contra Ungurilor. În asemenea mișcări, cei cari conduc ițele și șica ceea ce voesc, stau ascunși, și numai naturile entusiaste, cari se îmbată de cuvinte se pun înainte, și ei o pată. Dintre acești din urmă sunt cei espulsați.

Ce se urmărea prin aceste propagande și aceste agitațiuni? Antău se pune în conflict cu Austro-Ungaria. În așa atitudine hotărîte a guvernului lui I. Brătianu, lucrarea n'a încetat, der a continuat în ascuns, până ce a izbucnit în răscolă țărănescă dela 1888, despre care colonelul Beller, comandantul trupelor dela Pantelimon din timpul răscolului, étă ce raporta:

„Este asemenea de netăgăduit, că interesul străin pentru scopul, ce urmărește, ar fi fostu fericit a presenta țera noastră în stare anarhică, cu idei socialiste și mai cu semă încurcată în o luptă agrară, și că pentru acestu scop nu s'a negleată nici trimiterea agenților celor mai pricepuți în intrigă, precum nici bani, acestu puternic auxiliar al tuturor faptelor.“

În ce scop am adus această cestiune la tribuna parlamentului nostru? Ca să dăm un țipet de alarmă. Ei bine, Ungurii pot să dea foc casei lor, der când mă amenință cu incendiul aprins la ei, să pună foc și în casa mea, nu am dreptul să strig, să chem ajutor?

Ne e frică, decă această stare de lucruri va continua în Ungaria, să nu ne mai fiă cu putință, noi cari avem răspunderea conducerii acestei țeri, d'a stăpâni curentele, ce se pot nasce în țera din cestiunea transilvănescă. Istoria de ieri ne arată, că de ceea ce ne temem, se poate repeta.

De aceea, D-lor, ne adresăm la acei, cari au răspunderea păcii lumei, la toți cei cari doresc menținerea tractatelor de ață, să le atragem atențiunea asupra situațiunei rele, ce ni-se crează de Unguri. La ce ne putem aștepta, când ora fatală fiindu apropiată, s'ar începe o lucrare cu mijloce mari în contra politicii noastre.

Etă, D-lor, cuvintele pentru cari s'a pus cestiunea Transilvaniei.

(Va urma.)

**SCRIRILE ȚILEI.**

-- 5 (17) Ianuarie.

La procesul Memorandului. Scim, că mai multe foi unguerești au adus o notiță, că din incidentul procesului Memorandului, din partea românească se vor face declarațiuni importante cu privire la „rezolvarea amicală a cestiunei naționalită-

se mișcă ceva, ascute urechea... Pah, o buhă, ce umblă după pradă. Colo, mai departe alta, care suspină prin noptea neagră...  
— „Ce cântare tristă! Așteptă numai, tu animal urit, să te capetă eu odată la țel!“

Ecă e tocmai lângă grópa cea mare de margă — nu departe de castel. Pote ilă va audă Francina și se va spăria — ea crede, că aceste paseri aduc nefericire... Der de sigur toți dorm în castel...  
Li vine în minte timpul, când și el și ea erau încă de tot tineri, când el era așa nefericit din cauza ei...

Ferdinandu cel lung și Xavier Courtin erau amenințatori, se înveteau mult în jurul ei, rideau, vorbeau cu ea; el însă nici nu cuteza a i-se uita în față. Cine ar fi crezut, că ea lă va alege tocmai pe el!... Cât de comică e totuși lumea asta... Tote altfel se întâmplă, decum cugetă omul. Lungul Ferdinandu e mort, și Xavier Courtin n'a lucrat bine. La cătăniă i-a umblat rău. A făcut cunosințe rele, cari l'au dus la petreceri și la lene... Încă și acum, după ce s'a reîntors, după ce a moștenit pe unchiul

său, cam pré iubesc nebuniile: acum alérgă după una, acum după alta...  
Femeilor le place asta! Francinei însă n'are să-i pară rău după el, n'ar fi fostu fericit cu densul...  
Cât de gingaș a fostu astă-seră!

Își aduce aminte, cum ea însași i-a legat năframa la gât, când a plecat, și i-a pus la inimă, să nu zăbovescă prea mult! Scumpă Francină! Ii vine să mergă numai decât la ea. Cât de bine ar fi să arunce hainele ude și grele de pe sine, să se așede lângă foc cu pipa și să povestesc puțin împreună. Ecă aci e alea, care duce drept la castel... O jumătate de oră, nici atata, douăzeci și cinci de minute, și ar puté fi acolo.  
Unu momentu șovăește, der totuși învinge simțul de datoriă. Plecă înapoi spre pădure.  
— „Trebuie să mă uit, decă prăpăditul de Turpin și-a pus éraš cursele. Aici în unghiul acesta le cam aședă“..  
Intră totu mai afund în pădure pe cărarea strimă, peste care luna aruncă printre crengile arborilor lumina sa albă. Éraš o mișcare suspițioasă.

— „Ce e asta? Dór o câpriură, ce a ră-tăcitu... Nu, sunt pași... Pași de om pe cărare... De sigur e Turpin... să-l iee dracul!“  
Păzitorul stă în loc, ascute urechea; nimic!

Omul încă a stat în loc. Să ascunde aprăde, după un stejar mare, și și închipesce, că n'a fostu observat.  
— „Nu-ți ajută nimica... te cunosc, Turpin... ești nebuș, că vii tu în pădure pe o vreme ca asta. Voi fi silit, în fine totuși, să las să te închidă!“  
Nici un răspuns. Nu se mișcă nimic.  
— „Vrea dóră să facă ceva?“  
Păzitorul ia pușca în mână și se apropie încet, cu pași precauți, fără de a lăsa din ochi arborele, după care s'a ascuns omul. Sunt numai câțiva pași între densii și se observă unul pe altul. De după lemn mișcă omul puțin capul, tocmai când îl luminează luna.  
— „Xavier! Dėu n'am crezut să fi tu! Incepi dóră a umbla la vėnată oprit, tu așa avut fiindu!... Der nu, ție nu-ți tre-

bue iepuri, séu fasan, tu de sigur cauți vr'o sėlbătėciune mai nobilă?“  
Éraš își aruncă pușca pe umėru și merge cu mână întinsă suridėndu spre el.  
— „Totuși nu e lucru cuminte a umbla noptea prin pădure... Poți ajunge într'o belea... Dėu, ce cauți aici, ștregarule!“  
O lovitură grósnică îl aruncă la pământu, patul puscii îi sfărime capul; unu gemet năbușit, o pușcătură și totul a trecut. Omoritorul fuge. Pământul môle suge sângele caldu, corpul zace întins pe unu pat de frunțe uscate, cu fața către cerul mut, numai luna priveghiéază lângă păzitor și adie obrazii lui palid, peste cari curg șiroie de sânge.  
Privirea sa indiferentă luna și-o îndreptă și spre cele două turnulețe ascuțite ale castelului bătrănu și spre porta mare, boltită, care le împreună. Totul pare a dormi. Numai o lumină lucesce în camera de jos: Francine așteptă.. Aruncă o bucată de lemn în căminu, ață focul, căci o apucă unu tremur, unu tremur de frică. A pregătit vinu încaldit, două pahare stau pe masă, unu odor de scorțișore și lămăie se simte prin odae... Căt de lun-



țiloru". O notiță de feliulă ace- tea i-s'a trimisă din Clușiu și lui „Neue fr. Presse.“ Acastă fôia publică acum în Nr. dela 13 Ianuarie, următorea rectificare, ce i-s'a trimisă de președintele comitetului partidei nôstre naționale, Dr. I. Rațiu. Etă cuprinsulă acestei rectificări: „Prea stimat d-le Redactoru! In ediția de séră a prețuitului d-vôstră diaru dela 5 Ianuarie n. c., se află în rubrica: „Aus dem Gerichtsaale“ o corespondență originală din Clușiu, în care se dice între altele și aceea, că comitetulă esecutivă propagă sciarea, că din partea românească se voră face importantante declarațiuni cu privire la rezolvarea amicală a uestiunei naționalităților, și că toți acusații și apărătorii se voră nîsui a fi cătă se pôte de moderați. Acastă sciare a corespondentului d-vôstră e cu totul neadeverată, și corespondentulă D-vôstră trebuie, că a cădută jertfă unei mari erori.“

—o—

**Dlă Fitz-Gerald**, distinsulă corespondentă ală diarului englesu „Daily-News“, a plecată ađi cu trenulă acceleratū la Sibiu, de unde va întreprinde, peste vre-o două zile, călătoria sa în Bănătu. Alaltăieri a visitatū aședămintele române de aici, precum gimnasiul etc., a fostū la Rășnov, erī a visitatū unele localități din Săcuime. Aséră a luatū parte la unū supu într'o societate mai mare de fruntași români din Brașov. Asupra rezultatelor observărilor sale, nu vrea să se pronunțe, decătă după-ce va termina călătoria sa și va completa informațiunile, ce le ia din tôte părțile și din sinulă tuturoră naționalităților. Ne-amă convinsū însă din vorbele d-sale, că urmăresce desvoltarea cestiunei naționalităților, și în deosebi a cestiunei române cu mare interesū, și se nisuesce a face o judecată obiectivă și nepărtinitore asupra stărei lucrurilor dela noi.

—o—

**Afacerea Congruiei.** Ađi, 17 c., reincepț în Budapesta conferențele asupra Congruiei. „Egyetértés“ spune, că diecesa gr. cat. de Ghirla va trimite nici unū reprezentantū, fiindcă nu e în poziția de a puté contribui la Congruă. Archidieceza gr. cat. de Alba-Iulia și diecesa Lugoșului n'au comunicatū până acum, că ore vorū lua, orī nu parte, la consultațiuni.

—o—

**Cadoulă fetelorū române datū dlui Dr. V. Lucaci.** Amă amintitū, că fetele române vorū da domnului V. Lucaci unū cadou. Pe cum ni-se scrie, cadoulă acesta a fostū predatū părintelui Lucaci prin o comisiune a tinerimei academice române din Pesta, în ziua anului nou. Cadoulă constă din unū potirū, discū, stea, linguriță, cuțitū de aurū și o tavă de argintū, rechisite necesare la pregătirea sfinteie cuminecături. Piedestalulă pörtă inscripția: „Totulă pentru națiune. Fetele române din Ardealū și Ungaria.“ Tôte aceste rechisite

erau aședate într'o casetă de pele, ce pörtă monogramulă V. L. Cadoulă a fostū însoțitū de-o adresă căldurosă a fetelorū române, subscribe, în numele a 550 fiice inteligente române, de unū comitetū, ce s'a constituitū spre scopulă acesta în Sibiu.

—o—

**Gimnasiulă din Beiuș.** Corespondentulă din Oradea-mare ală lui „Budapesti Hirnap“ scrie acestei foi, că directorulă gimnasiului românū din Beiuș, dlă Ioanū Buteanū, își va da dimisia din postulă, ce l'a ocupatū până acum. După fôia ungurescă, două suntū cusele acestei dimisii: cea dintăiu causă ar fi bôla de ochi de care — se dice — suferă dlă Buteanū; a doua causă e, că guvernulă ungurescă află sositū timpulă, de-a introduce altū spiritū în gimnasiulă din Beiuș — Este ore lipsă să mai spunemū, care este acestū spiritū?

—o—

**Dela Asociațiunea Transilvană.** Din Sibiu se comunică, că alegerea noului președinte ală Asociațiunei Transilvane, a dlui canonicū și vicarū capitularū I. I. Moldovanū, a fostū țilele acestea aprobată din partea guvernului.

—o—

**Invenția pentru pompieri.** Din comitatulă Barșu se comunică, că comandantulă de pompieri Lukáts Iulius de acolo, a inventatū unū aparatū, cu ajutorulă căruia pompierulă pôte să reziste mai multū timpū chiar și în contra celui mai mare fumū și gazū înădușitorū.

—o—

**Comitetulă „Crucea roșă“** din locū, sub presiulă dlui fișpanū Michailū de Maurer și alū trei Frieda Schnell, va aranja Duminecă, în 21 Ianuarie n. c., unū „Matinée“ în sala otelului „Nr. I.“ Inceputulă la 11 ore a. m.

—o—

**Cunună și logodnă.** Dlă Alexandru Andronescu și dra Sofia I. Radović se vorū cununa Duminecă, 9 Ian. v. c., în biserica S. Vineri din Ploiești. — Dlă George Eremita, funcționarū în București s'a logoditū cu dra Maria Petrescu, totū de-acolo. — Dorimū fericire tinerelorū părechī!

—o—

**Pestidigitatorulă Stampf Gustav** va da Sâmbătă sêra o reprezentațiune în sala otelului „Europa“ din locū. Inceputulă la 7 ore sêra.

—o—

**Petreceři.** La 10 Februarie n. c. se va da la Aradū unū balū în favorulă reuniunei pentru ajutorarea studenților români lipsiți de mijlôce. Comitetulă aranjatorū e compusū din 41 tineri. Intrarea de persônă 2 fl., de familiă 5 fl.; bilete de galeriă: rëndulă I. cu 2 fl., altū II. 1 fl. — La 18 Ianuarie n. c. corulă plugarilorū și inteligența română din Șomcuta mare va da o petrecere în favorulă „Reuniunei de cântări“ și alū scôlei române gr. cat. de acolo. Intrarea 1 fl. de persônă.

—„Și nu ai lovit'o la pământū, nu ai omorît'o?“

—„Nici nu m'am gânditū la aceea... Tu nu sci, ce însemnă... sângele... m'a împoșcatū... în obrazū“...

Ei stau față 'n față, muți, înlemniți de spaimă, cu ochii mari, înșpți. Fantoma pocăinței s'a ridicatū între dênșii. Nici o iubire mai multă! Iubirea e nimicită. Nici o sêrutare: ei schimbă priviri pline de ură, ca și animalele prinse, cari caută unū modū de a scăpa la fugă.

—„Prostule“ strigă femeia cu-o mișcare desprețuitoare „Lașule!“...

Elū îi aruncă în mână și desperare arma criminală la picior.

—„M'ai băgatū în nenorocire. Tu ai voitū!“

O înjură apoi în modū brutalū și dispăre singurū în întunerecū.

În adênculă pădurei mari, dôrme păzitorulă în pace pe patulă sêu de frunze roșii, dôrme somnulă eternū: paza lui e finită...

(După „P. L.“)

V. S.

## Procesulă Omladinei boeme.

Înainte tribunalului din Praga, ca tribunală excepțională, s'a început Lunī unū procesū politicū de cea mai mare senzațiă. E vorba de punerea pe banca acusaților a membriloră societății secrete boeme Omladina. Acusați suntū 77 de membri.

Actulă de acuză în contra acestorū 77 Omladiniști este fôrte voluminosū și se ocupă în specialū de fiă-care acusatū. Cei 77 membri ai Omladinei suntū acusați de crimele de: înalta trădare, lesmajestate, ofensa membriloră familiei imperiale, turburarea ordinei publice, delictulă de asociațiune secretă, ataculă contra unei religii recunoscute, împrăsciare de tipărituri confiscate și deteriorare de proprietate streină. Tôte aceste acuzări apasă colectivū și individualū asupra a 44 din acusați; 33 suntū acusați numai de unele din crimele și delictelă de mai sus.

Actulă de acuză încarcă în spatele Omladiniștilorū tôte turburările, cari s'au întemplatū în decursulă anului trecutū mai ales în Praga, turburări, cari au necesitatū proclamarea stărei excepționale din capitala Boemiei.

Etă câteva informațiuni asupra organizării și scopuriloră acestei societăți secrete.

Omladina avea o organizațiă stăbilită până în cele mai mici amănunte. Membrii ei purtau celū mai mare secretū față de ea. Organizațiă se întemeia pe numărulă de cinci, adecă unū comitetū esecutivū de cinci conducea afacerile societății. Fiă-care din acești cinci avea sub dênșulă câte unū subcomitetū din alți patru membri. Comitetulă esecutivū alege din sinulă sêu unū dictatorū cu putere nețermurită și se numesce unū consiliu de 10 și unū colegiu de 50 de membri, cari facū toți jurământū.

Organele Omladinei se numesce: „degetulă celū mare“, și „degetele“. „Degetulă celū mare“ alesū în sedință secretă, își numesce câte patru „degete“, aceste patru „degete“ alegū altū „degetū mare“, care la rëndulă sêu numesce alte patru „degete“ și așa mai departe — așa că celū dintăiu „degetū mare“ cunôsce tôte celelalte „degete mari“, dër „degetele mari“ între dênșele nu se cunôsce.

Tôte acțiunile Omladinei le conduce primulū „degetū mare“, — adecă acesta e identicū cu dictatorulă. „Degetele mari“ și „degetele“ formeză împreună „mână“. Cele cinci „degete mari“ suntū comitetulă esecutivū. „Mânile“ suntū subcomitete. Fiă-care „degetū“ are sub comanda sa câte 10 membri ai Omladinei; acești membri, dimpreună cu „degetele“ și cu „degetele mari“ suntū împărțiți în „centurii“, de câte o sută. După declarațiunile unora dintre acusați numărulă totalū alū membriloră Omladinei era de 720. Aceștia erău împărțiți în două mari cete: muncitori și studenți. Ceta primă purta eșarpe albe c'o dungă roșă și forma armata activă a Omladinei; cealaltă forma rezervă.

Scopulă Omladinei, după mărturisirea celorū mai mulți dintre cei arestați, era de o camdată să aranjeze manifestații anti-austriace, ér ținta ultimă la care voiau să ajungă prin aceste manifestațiuni, era schimbarea formeie actuale de guvernamentū, care dēcă n'ar succede pe cale pacnică, atunci să se facă prin ațitarea rêsboiului civil.

Actulă de acuză termină partea generală, ridicândū în contra Omladiniștilorū în genere acusațiă de ațitare la ură contra persônei monarchului, agitațiă contra unității statului, contra formeie de guvernamentū și contra siguranței publice.

Procesulă se pertracteză în edificiulă tribunalului din piața Carolū. Zidirea e încungiurată de milițiă cu baioneta pe armă. Nu se permite nici o grupare de persône pe strade. Câțiva socialiști, cari asistau la procesū, au fostū dați afară. În totū orașulă domnesce o mare neliniște.

E bătătorulă la ochi, că numărulă preponderantū alū acusaților constă din tineri în vîrstă dela 16—20 ani. Toți acusații se pörtă cu sânge rece și fôrte conscientū.

Când se citea actulă de acusațiune, toți acusații eruncau unii altora priviri, prin cari se întrebau: care dintre noi este trădătorul? Cine a comunicatū tribunalului cutare sêu cutare amănunte? Figura cea mai interesantă a acusaților, Mrva, lipsea, căci se scie, că Dolezal și Dragun l'au trimisū pe altă lume. Se dice, că descoperirile lui Mrva formeză basa capetelorū de acusațiune.

Procurorulă a cerutū, ca pertractarea să fiă secretă, de-ore ce au eșitū la ivelă lucruri, cari colidéză cu pacea și ordinea publică.

Procesulă continuă.

## Literatură.

„Vatra“, fôia ilustrată pentru familiă, a începutū să apară la București sub direcțiunea domnilorū I. Slavici, I. L. Carageale și G. Coșbucū. Numărulă primū, ce a apărutū până acum, este de unū esteriorū elegantū, tipăritū pe hârtie velină și cu multă îngrijire; ilustrațiunile suntū de asemenea fôrte frumoșe. Noua fôia apare de 2 ori pe lună în fascicule de câte 4 côle formatū mare 4°. Abonamentulă costă pe anū 20 franci pentru România, ér pentru Austro-Ungaria 24 corône; unū numărū singuraticū costă 1 corônă și 10 bani.

Sumarulă numărului primū este următorulă: Vorba de acasă, de I. Slavici, I. L. Carageale și G. Coșbucū; Diaa nvierei, poezie de G. Coșbucū; Mara, novelă de Slavici; Din țeri streine, poezii de G. Murnu; Sfintele sêrbători; Lupii 'n vatră, epepe națională, de P. Dulfu; Artă, de Tr. Demetrescu; Reformă, de I. L. Carageale; Științe și arte, Teatru, Bibliografiă; Felū de felū; Esplicațiă ilustrațiunilor, Varietăți, de ale casei, cronica politică, mode, ghicitori etc.

Noua revistă promite, că va publica novele, romane, povestiri, poezii etc. originale și alese, ér traducțiuni și publica numai din cândū în cândū. Apoi artele, știința, recenziunile teatrale și musicale, noutățile literare, evenimentele însemnate, partea variată și umoristică, ba nici vieta casnică nu va fi neglijată în această revistă, care va ea în această privință diferite sfaturi bune. Abonamentele suntū a se adresa librăriei scôlelorū C. Sfetcă în București.

## Sciri telegrafice.

**Budapesta 17 Ian.** Au mai eșitū din partea guvernului contele Iuliu Szapary, fostulă ministru președinte și contele Alexandru Andrassy.

**Praga 17 Ian.** Numai erī séră s'a terminatū cetirea actului de acusațiune în procesulă „Omladinei“.

## DIVERSE.

**Pocăință.** „Echo de Paris“, serie următorele: Zilele trecute, pe la orele 7 dimineța, pe unū gerū grozavū, persônele cari se coborau dela Sacré-Coeur, sêu cari se suiau acolo pe scara piramidală din strada Foyatier, fură martorii unei scene ciudate: O călugăriță, care părea încă tînără, suia pe genunchi treptele acestei scări, care este disperarea plămănilorū celorū mai sănătoși! Două călugărițe bêtâne suiau în urma, ei murmurândū împreună cu dênșă Pater Noster și Ave Maria. Cu tôte suferința grozavă și obosela supraumană, ce trebuia să-i provôce acelei femei unū astfel de urcușū, ea ajunse la mijloculă scării fără să pară, că băgase de sêmă, cu ochii continū ridicați spre cer. Acolo însă leșină.... Câți-va trecători voiră să-i dea ajutorū; călugărița însă, venindu-și în simțiri, le făcu semnū să-și vêdă de drumū și începū ér să suie treptele. După câte-va alte pause, ajunse în sfêșitū în capulă scării, scursă de ostenelă, după ce suise, pe genunchi, cele trei sute două-șeci și cinci de trepte, cari ducū din piața Sf. Petru la biserica Sacré-Coeur. S'a constatatū, că multe trepte de susū erau pătate cu sânge.

Proprietarū: **Dr. Aurel Mureșianu.**  
Redactorū responsabilū: **Gregoriu Maiorū.**

gă-i vremea! Tôtă minuta o veciă! Arătătorulă ceasornicului par'că stă în locū.

—„Îndată două ore! Ar trebui să fiă deja aici!“

A doua oră se scôlă, deschide ușa și scôte capulă prin crepătură.

—„În fine!... Ești aici?“

Ii sare după gâtū, flū trage cu pasiune la peptū și-și apasă buzele pe gura lui. Elū rămâne rece, nemișcatū, fără ca să întorcă îmbrățișarea sêu sêrutulă. Dênșă se spăria:

—„Ce e? Vorbesce?..“

Elū rêsponde năbușitū:

—„S'a întemplatū“.

—„Ah!... Ești bărbatū!“;

Din nou întinde mânile spre elū, însă elū o respinge:

—„M'a vêcutū!“

—„Vêcutū? Cine?“

—„Cerșitorea.. bătrîna Iocna... în momentulă, când am eșitū din pădure“.

—„Te-a cunoscutū?“

—„M'a strigatū și pe nume și m'a întrebātū, că de unde vinū eu acum cu pușca? mâne va sci.“



**Cursul la bursa din Viena.**

Dia 16 Ianuarie 1893.

Renta ung. de aur 4%	117.10
Renta de corone ung. 4%	94.70
Impr. oail. fer. ung. in aur 4 1/2%	126.75
" " " argint 4 1/2%	102.-
Oblig. " " " de ost. I. emis.	122.-
Bonuri rurale ungare.	94.40
" " croate-slavone.	99.-
Imprum. ung. cu premii.	148.50
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin.	141.75
Renta de hartie austr.	98.10
" " argint " " "	97.75
" " aur " " "	119.45
Losuri din 1860.	146.75
Actii de ale Banței austro-ungar.	1030.-

" " ung. de credit	427.50
" " austr. de credit	352.50
Napoleon d'ori	9.96
Mărci imp. germ.	61.37
London (lire sterlinge).	125.80
Rente de corone austr.	97.-

**Cursul pieței Brașov.**

Din 17 Ianuarie 1893.

Banconote rom. Comp.	9.80	Vend.	9.85
Argintă român.	9.75	"	9.80
Napoleon-d'ori	9.90	"	—
Galben	5.80	"	—
Ruble rusesti	132.-	"	—
Mărci germane	60.80	"	—
Lire turcesci	11.10	"	—
Seris. fono. „Albina” 6%	—	"	—
" " " 5%	101.50	"	102.50

Sz. 7636--1893. tkvi.

**Árverési hirdetményi kivonat.**

A brassói kir. törvényszék. mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy Staniloe B. György végrehajtatónak Struc'oiu Maftainé szül. Tanase Elena végrehaj-tást szenvedő elleni 19 frt. 15 kr. tőkekövetés és járulékaí iránti végrehajtási ügyé-ben a brassói kir. törvényszék (a zernesti kir. járásbíróság) területén levő a vledény. 123 számu tjkvben felvett 178 hrsz. ingatlaura és 752 hrsz. ingatlaura 5 frt, 1026 és 1027 hrsz. ingtl. 15 frt, 1139 hrsz. ingtl. 6 frt 1199 hrsz. ingtl. 2 frt, 1675/1 hrsz. ingtl. 1 frt, 2409 hrsz. ingtl. 2 frt, 2953 hrsz. ingtl. 37 frt, 3932 hrsz. ingtl. 61 frt, 4095 hrsz. ingtl. 13 frt. 4314 hrsz. ingtl. 1 frt. 4464 hrsz. ingtl. 5 frt, 5147/1, 5150/1 hrsz. ingtl. 31 frt, 5736/1 hrsz. ingtl. 6 frt, 6491/b. hrsz. ingtl. 11 frt, 6626 hrsz. ing. 45 frtban, a vledényi 515 sz. tjkvben felvett 686 hrsz. ingtl. 13 frt 5858 hrsz. ingtl. 20 frt, 6310 hrsz. ingtl. 18 frt 6921 hrsz. ingtl. 63 frtban, a vledényi 516 sz. tjkvben felvett 1679 hrsz. ingtl. 7 frt, 2780 hrsz. ingtl. 2 frt, 3439 hrsz. ingatlaura 9 forintban, ezennel megállapított kikáltási árban ez árverést elrendelte, és hogy a teanebb meg-jelölt ingatlanok az 1894 évi január hó 27-ik napján délelőtti 9 órakor Vledéuy község bázánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikáltási áron alól is eladat-ni fognak

Árverezai szándékozók tartoznak z ingatlanok becárásá k 10% át készenben, vagy az 1881: LX. törv. cz. 42 § ban jlezett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1 én 3333. cz. a. kelt igüniu. rend. 8 §-ában kijelölt óvadékképes étékpa-pirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságtól e öleges elhelyezéséről kiállított szabá y zerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassóban, 1893 évi szeptember hó 27-ik napján.

1-1 A brassói kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

**Numai 3 fl. Central University Library**

costă la anu revista literară beletristică

**„MINERVA“**

ce apare în 1 și 15 a fie-cărei luni în Bistriță (Besztercze) sub redacțiunea lui George Curteanu și publică romane, novele, poesii, narațiuni, recenzii, schițe, biografii; — cântece, des-cântece și chiuturi populare, apoi noutăți din patriă și străi-nătate etc. Acei on. cetitori, cari pentru lipsa de mijloce, séu din alte considerațiuni, nu pot plăti 3 fl., primescú revista și cu prețul redusú numai de 2. fl. 40 cr. la anu.

Abonamentele suntú a se face de timpuriu, deórece esem-pleare întrecătóre nu se vorú tipári.

Revista se espedezá numai la adresa acelora, cari ráfuescú prețul de abonamentú înainte.

Esemplarú de probá se dá grátisú oíi cui cere.

Colectanții primescú alú 5 lea esemplarú rabatú.

937,2-3.

**Instalație**

pentru fabricația de Căramiđi și Varú, Cuptóre circulare,

pentru întreprinderi mari și mici.

Primescú în întreprindere instalații de cărămidărie și con-strucții, facú planuri și furnisecú mașine pentru acestea.

Îngrigescú pentru personalú de supraveghiare și lucrare. Efectuesú totú produsu în acordú și garantescú pentru 1000 bucăți cărămiđi bine arse, fără spárturi, necesitatea á 2 cent. mtr. de cărbuni; la 100 de cent. m. de varú 26 cent. mtr. prafú de cărbuni.

Cele mai bune referințe stau la dispoziție dela o mulțime de firme.

**I. H. WOJACZEK**

posesor de privilegiu ces. reg. pentru luarea în întreprindere de cuptóre circulare, și tehnicú specialú pentru cărămiđării, fabrici de CEMENTÚ și VARÚ și coșuri pentru focú.

(Fondată 1865).

Budapesta, Agg-Teleki-utca Nr. 5.

311,5-6

Cheque-Conto  
la postă  
Nr. 505.

INSTITUTULŪ DE CREDITŪ  
ȘI DE ECONOMIŪ  
**„ALBINA“**  
FILIALA BRAȘOVŪ,

Giro-Conto  
la banca  
Austro-Ungar.

Recomandám P. T. public pentru plasare de capitale

**Scrisurile fonciare de 5%**

**ale „Albinei“ inst. de cred. și econ. în Sibiiu.**

Acelea sunt emise în bucăți á fl. 1000 și fl. 500 și se fructificá cu **netto 5% fără nici unú scádémént.**

Cuponii de interese sé rēscumpérá la jumétate de anú la 1 Ianuarie și 1 Iulie la caselle institutului din Sibiiu și Brașovú și la „Pester ung. Commercial-Bank“ în Budapesta **fără nici unú scádémént și liber de orí ce provisiune.**

Pentru fructificarea punctualá și rēscumpérarea scrisurilor fonciare garantézá:

- 1. Ipotecile,** care în sensulú legel pentru scrisuri fonciare din anulú 1876 suntú menite esclusiv pentru coperirea detentorilorú de scrisuri fonciare și asecurate prin intabulare în cărțile funduare în favorulú acelora, asupra cá-rora se emit scrisuri fonciare până la maximum 1/3 a valórei de prețuire, ceea ce se confirma prin controla Comitetalui de supraveghiare pe fie-care scris fonciar emis.
- Scrisurile fonciars ofer deci o siguranță mai mare ca și pupilará.
- 2. Fondulú de garanție de fl. 200,000** specialú al scri-surilorú fonciare, preterisú de legea amintită pentru mai mare siguranță a deten-torilorú de scrisuri fonciare, care fondú e detașatú din capita-lulú de acțiuni alú institutului.
- 3. Tótá cealaltá avere a institutului inclusive fondulú de rezervá.**

Scrisurile fonciare de 5% ale „ALBINEI“ atát cu privire la siguranța lor absolutá, cât și ca una din chárțiile indigene cele mai fructifere se reco-mandá deci de sine pentru plasarea de capitale, de bani pupilarí, fonduri publice și private etc. și le vindem pe cât ajunge provisiunea lor în cursul de marfá al bursei din Budapesta.

La cumpérarea unei cantitați mai mari le oferim în cursul mijlociu.

**„ALBINA“**  
institut de credit și de economii  
**FILIALA BRAȘOV.**

25 - \*

**N-rulú de Crăciunú**

al REVISTEI

**LUMEA ILUSTRATÁ**

s'au expediatú tuturorú dlorú abonați și persónelorú, cari au făcutú comanda, și indemnámú pe toți aceia, cari dorescú a vedé ceva într'adeverú.

**frumosú și interesantú,**

sé cérá pe la librării acestú N-rú excepționalú și vedéndu-lú, de sigurú, cá vorú dori sélú și aibá.

Relevámú din bogatulú și atrágetorulú séu cuprinsú urmá-tórele:

*Séra pe luná* (poesie ilustratá), de A. Vlăhuță. — *Sfintulú munte Athos*, de celebrulú scriitorú George Ebers (cu numérose ilustrațiuni). — *Viața*, de Anton Bacalbașa. — *Legenda Crivățului*, de Iuliu I. Roșca. — *Ce zice Dum-nedeu?* de Th. D. Speranța. — *Vae victis*, de Sofia Kowalewska, trad. de Z. C. Arbore. *Poesii diverse*, de G. Coșbuc, Gr. N. Lazu, Artur Stavri. — *Co-rulú plugarilorú din Șomcuta-mare* (ilustratú). — *Ilustrațiunile: Iartú-le, Dómne!* . . . — *Fuga în Egiptú*. — *Isus la Maria și Martha*, etc. etc.

Afará de acéstá, atrágemú atențiunea amatorilorú asupra enigmei umo-ristiche: „*O femeie tinerá, care e trádatá de sofulú ei, sál* . . .“ care se aflá la pagina 64 și pentru care se acordá deslegátorilorú premii consistándú din: *Albumulu Femelorú frumoșe*, o *Mapá de Tablouri a anicilorú artei* și 10 sticle de vinú vechiú de Cotnari, cum și asupra urmátorei ghicitorí silabice **ATA R. TSULIA EMUL IETSI VER** (cu Batará!), dela pagina 200 și pentru a cárei deslegare se acordá trei premii consistánd din magnificele tablouri colosale: *Galera Cleopatrei*. — *Panicá*. — *Musica pro-faná*, cari suntú niște adevérate capo d'opere și vorú excita admirarea și entusiasmulú tuturorú cáștigátorilorú.

**Prețul N-rului de Crăciunú:** pentru neabonați, **Ln. 3. — Fl. 1.50**, iér pentru abonați, adecá pentru persónale cari au cumpératú deja séu vorú cumpéra N-rile 1-5, **Ln. 1.15**, séu **60 cr.**

**Abonamentulú pe unú anú** costá, înaintatú prin mandatú postalú, **fl. 12.50**, ér ca scrisóre-grop **fl. 10.50**.

În același timpú reamintim, cá în editura nóstrá a apárutú renumita operá „**CURA de APÁ**“ de preotulú KNEIPP și care costá (complectú în doué volume) **Ln. 3.**

Comande se primescú la tóte librării. cum și la

**Administrația revistei „LUMEA ILUSTRATÁ.“**  
**București.**

327,5-5